

ÁLLÁSFOGLALÁS

LÉPCSŐLIFT, KORLÁTLIFT ÉS LÉPCSŐJÁRÓ-BERENDEZÉS ALKALMAZÁSÁRÓL

Az akadálymentesítés célja, hogy a fogyatékos emberek számára megteremtjük az önálló, biztonságos, méltóságteljes használat és közlekedés emberi jogi feltételeit.

A Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége az alábbi állásfoglalást adja ki az épített környezet, a közhasználatú építmény fizikai akadálymentesítése során a lépcsőliftek, korlátliftek és lépcsőjáróliftek beépítéséről és alkalmazásáról:

- lépcsőlift, korlátlift alkalmazása kizárólag azokon a helyeken történhet meg, ahol egyáltalán nincs lehetőség a lépcső melletti rámpa kialakítására, illetve amikor 1,8 méternél magasabb szintkülönbség áthidalása helyhiányában nem oldható meg lifttel. Új építés esetén nem lehet hivatkozási alap, kizárólag utólagos akadálymentesítésnél fogadható el.

- lépcsőjáró-berendezés üzemzerű használata szigorúan tilos! Ez a berendezés kizárólag magánszemélyek magánéletében ideiglenesen és rugalmasan használható eszközként alkalmazható és abban az esetben is csak segítő személy közreműködésével.

A MEOSZ elnöksége elkötelezett a már beépített berendezések felszámolása mellett is.

A szövetség elnöksége minden rendelkezésére álló eszközzel megakadályozza, hogy az épített környezet, a közhasználatú épületek és a közösségi közlekedés akadálymentesítése során olyan eszközöket alkalmazzanak, melyek mindenféle szempontból alkalmatlanok a mozgássérült emberek számára.

Indoklás

Magyarországon egyre gyakoribb probléma, hogy az akadálymentesítésben, egyetemes tervezésben és az emberi jogi megközelítésben járatlan döntéshozók, beruházók, kivitelezők és építészek – figyelmen kívül hagyva a fogyatékos emberek szükségleteit – elvetik a megfelelő megoldásokat, és ezekkel a berendezéssel igyekeznek az akadálymentesítés látszatát kelteni. E megoldással hátrányt okoznak a kisgyermekes és babakocsival közlekedő családoknak is. Számos példával igazolhatjuk, hogy évek óta méregdrága, teljesen használhatatlan, minden mérnöki racionalitást nélkülöző „látszat-akadálymentesítések” valósultak meg a MEOSZ, illetve a rehabilitációs szakmérnökök véleményezése nélkül.

Az épített környezet, a közhasználatú építmények, a közösségi közlekedés akadálymentesítése mellett a magyar állam többszörösen is elkötelezte magát, szándékát jogszabályokban rögzítette. Az alábbiakban tételesen felsorolt jogszabályok igazolják álláspontunk helyességét.

1. Magyarország Alaptörvénye

XV. cikk (1) bekezdése alapján *a törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.*

A (2) bekezdése szerint *Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.*

A (4) bekezdés értelmében *Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.*

Az (5) bekezdés rögzíti, hogy *Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.*

XXI. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy *Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.*

XXII. cikk (1) bekezdése értelmében *Magyarország törekszik arra, hogy az emberhez méltó lakhatás feltételeit és a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára biztosítsa.*

2. Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény [CRPD Egyezmény]

4. cikk 1. pont f) alpontja értelmében *a részes államok kötelezettséget vállalnak arra, hogy biztosítják és elősegítik valamennyi alapvető emberi jog és szabadság teljes megvalósulását valamennyi fogyatékossgal élő személy számára, a fogyatékossgal alapján történő bármiféle hátrányos megkülönböztetés nélkül. Ennek érdekében a részes államok vállalják, hogy: kutatásokat és fejlesztéseket valósítanak meg vagy segítenek elő az egyetemesen tervezett áruk, szolgáltatások, eszközök és létesítmények vonatkozásában, a jelen Egyezmény 2. cikkében meghatározottak szerint, amelyek a lehető legkisebb változtatással és anyagi ráfordítással megfelelnek a fogyatékossgal élő személyek speciális igényeinek, elősegítve felhasználhatóságukat és használatukat, valamint elősegítik az egyetemes tervezést a szabványok és irányelvek kidolgozása során;*

9. cikk 1. pont a) alpontja szerint: *a fogyatékossgal élő személyek önálló életvitelének és az élet valamennyi területén történő teljes körű részvételének lehetővé tétele érdekében a részes államok megfelelő intézkedéseket tesznek, hogy másokkal azonos alapon biztosítsák a fogyatékossgal élő személyek számára a fizikai környezethez, a közlekedéshez, az információhoz és kommunikációhoz, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat és rendszereket, valamint más, nyilvánosan hozzáférhető vagy rendelkezésre álló lehetőségekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférést, mind városi, mind vidéki területeken. Ezek az intézkedések, amelyek magukban foglalják a hozzáférési akadályok és korlátok beazonosítását és felszámolását, többek között a következőkre vonatkoznak épületek, utak, közlekedés és más bel- és kültéri létesítmények, így iskolák, lakóházak, egészségügyi létesítmények és munkahelyek.*

3. Fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény [Fot.]

5. § (1) bekezdése alapján *a fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre.*

A (2) bekezdés rögzíti, hogy az (1) bekezdésben foglalt jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre.

4. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény [Étv.]

2.§ 1. pontja értelmében *akadálymentes: az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.*

31. § (1) bekezdés d) pontja kimondja, hogy az *építmény elhelyezése során biztosítani kell a közhasználatú építmények esetében a mindenki számára biztonságos és akadálymentes megközelíthetőséget.*

A (4) bekezdés c) pontja alapján pedig az *építménynek és részeinek (önálló rendeltetési egység) építése, felújítása, átalakítása, bővítése, helyreállítása, korszerűsítése során biztosítani kell mindenki számára a közhasználatú építmények esetében a biztonságos és akadálymentes használatot.*

5. Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet [OTÉK]

31. § (1) bekezdése kimondja, hogy az *építményeket csak úgy szabad elhelyezni, hogy azok együttesen feleljenek meg a településrendezési, településképi, illeszkedési, a környezet-, a táj-, természet- és a műemlékvédelmi, továbbá a rendeltetési, az egészség-, a tűz-, a köz- és más biztonsági, az akadálymentességi követelményeknek, valamint a geológiai, éghajlati, illetőleg a terep, a talaj és a talajvíz fizikai, kémiai, hidrológiai adottságainak, illetőleg azokat ne befolyásolják károsan.*

50. § (3) bekezdés d) pontja értelmében az *építménynek meg kell felelnie a rendeltetési célja szerint a biztonságos használat és akadálymentesség.*

54. § (1) bekezdése szerint az *építményt és annak részeit úgy kell tervezni, megvalósítani, ehhez az építési terméket, építményszerkezetet és beépített berendezést úgy kell megválasztani és beépíteni, hogy a rendeltetésszerű használathoz biztonságos feltételeket nyújtsanak és ne okozzanak balesetet, sérülést, például*

- a) elcsúszást, elesést (pl. közlekedés közben),
- b) megbotlást, mellélépést (pl. nem megfelelő világítás miatt),
- c) leesést (pl. váratlan szintkülönbség, vagy korlát, mellvédfal hiánya, kialakítási hibája miatt),
- d) fejsérülést (pl. nem megfelelő szabad belmagasság, szabad keresztmetszet miatt),
- e) ütközést (pl. nem megfelelő megvilágítás, tartalék világítás hiánya, tükröződés miatt, vagy építményen belüli járműmozgásból),
- f) égési sérülést (pl. védelem nélküli forró felülettől, folyadéktól, gőztől),
- g) áramütést (pl. földelési, szerelési hibából, vagy villámcsapás miatt),
- h) robbanást (pl. energiahordozó, hőtermelő vezeték, berendezés hibája miatt),
- i) elakadást, beszorulást (pl. szűkös méretű terek vagy nyílások miatt).

54/A. § (1) bekezdése alapján a *tervezési programban meg kell határozni a közhasználatú építmény azon építményrészeit, amelyeknél az akadálymentes használatot biztosítani kell. Az akadálymentes használatához olyan jelző-információs rendszert kell alkalmazni, amely a rendeltetésszerű használó fogyatékos személyt segíti az építmény, építményrész használatában.*

(2) Az elsődlegesen fogyatékos személyek használatára szolgáló épületet, épületrészt, önálló rendeltetési egységet és helyiséget az akadálymentes használatot biztosító módon kell tervezni és megvalósítani.

Speciális erőírásokat tartalmaz továbbá az OTÉK 61-67., 82., 85., 96., 99., 104. és 108. §-a. (pl. padlók, nyílászárók, rámpák, lépcsők, lépcsőpihenők stb.)

Budapest, 2017. július 25.

Kovács Ágnes sk.
elnök